

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

מסורת הש"ס

(א) [לעיל ל: חמית ד: וש"י,] (ב) בנח בחרה מא: מיר כ. ע"ג, (ג) צ"ק נט: (ד) אומר לו כ"ל [גירסת סדר המשנה ור"ף ורא"ש] בבב"מ אמרו [לן, (ה) גירסת סדר המשנה אפודתו,] (ו) [גטיין לח. וש"י לקמן: וש"י,] (ז) ב"ב עו. שם קעג. ורודשין מז: בימות קטו,] (ח) [ווכן לקמן עב"פ,] (ט) [עב"פ מוס' ב"ב מא: ד"ה נחלקה],

תורה אור השלם

1. לֹא תִלֶּךָ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ
לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ
אָנֹכִי יי: ויקרא יט טז
2. הוֹלֵךְ רֵכִיל מְגַלֵּה סוֹד
וְנֹאמֵן רוּחַ מִכְסֵּה דָבָר:
משלי יא יג

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חייביה וכו' גבי
קמץ מקבלין. עי' צ"ק דף
לט ע"א תוס' ד"ה ורצו:

הגהות הב"ח

(א) במשנה עד ל' יום
הביא בתוך שלשים וכו'
אמר לו הצא עדים וכו'
אמרו לו הצא ראיה:

מוסף רש"י

[illegible]

גברא אגברא. דרר חסדא אדרב יהודה: דר' יושע בן קרחא. דמכל מקום שיהם מעידים שחייב לו מנה: היכא דלא מכחשו אהדי. כגון זה מעיד על מנה שציוס שני זה מעיד על מנה שציוס ראשון ושניהן מודין שזה לא ראה בשל זה אבל היכא דשניהם

ג) גברא אנברא קא רמית נהרדעי אמרי
 "אפילו אחד אומר מנה שחור ואחד אומר
 מנה לכן מצטרפים כמאן כרבי יהושע בן
 קרחה אימר דשמעת ליה לרבי יהושע בן
 קרחה היכא דלא מכחשו אהדדי היכא
 דמכחשי אהדדי מי אמר אלא הוא דאמר כי
 האי תנא דתניא אמר ר' שמעון בן אלעזר
 לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שתי
 כיתי עדים שאחת אומרת מאתים ואחת
 אומרת מנה שיש בכלל מאתים מנה על מה
 נחלקו על כת אחת שבית שמאי אומרים
 נחלקה עדותן ובית הלל אומרים יש בכלל
 מאתים מנה אחד אומר חבית של יין ואחד
 אומר חבית של שמן הוה עובדא ואתי
 לקמיה דרבי אמר: חייביה רבי אמי לשלומי
 ליה חביתא דחמרא מיגו חביתא דמשחא
 כמאן כר"ש בן אלעזר אימר דאמר ר"ש
 [ב"א] היכא דיש בכלל מאתים מנה כי האי
 גוונא מי אמר לא צריכא ילדמי אחד אומר
 בדיוטא העליונה ואחד אומר בדיוטא
 התחתונה אמר רבי חנינא מעשה בא לפני
 רבי הוציף עדותן: ומניין לכשיצא כו':
 תנו רבנן מניין לכשיצא לא יאמר הרני
 מזכה וחבירי מחייבין אבל מה אעשה
 שחבירי רבו עלי תלמוד לומר לא תלך
 רכיל בעמך ואומר הולך רכיל מגלה סוד
 יהוה תלמידא דנפיק עליה קלא דגלי
 מהלחא דאיחמר בי מדרשא בתר עשרין
 ותרתין שנין אפקיה רב אמי מבי מדרשא
 אמר דין גלי ריא: מתני' יכל זמן שמביא
 ראיא סותר את הדין אמר לו כל ראיות
 שיש לך הבא מיכן עד שלשים יום ^ה מצא
 בתוך שלשים יום סותר לאחר שלשים יום
 אינו סותר אמר רשב"ג ^ה כמה יעשה זה שלא

מצא בתוך שלשים ומצא לאחר שלשים
עדים אמר הבא ראיה ואמר אין לי ראיה ולא
יִהְיֶה זה אינו כלום אמר רשב"ג מה יעשה זה
ומצא עדים לא היה יודע שיש לו ראיה ומו
ואמר קרבו פלוני ופלוני ויעידוני או שהוציא
כלום: **גמ'** אמר רבה בר רב הונא הלכה כ
אין הלכה בדברי חכמים פשיטא כיון דאמר
דאין הלכה כחכמים מהו דתימא הני מילי ל
קמ"ל דאי עביד מהדרין ליה: אמר לו הבא
רבה בר רב הונא א"ר יוחנן הלכה בדברי
אמר רבי יוחנן אין הלכה כרשב"ג פשיטא
ממילא ידענא דאין הלכה כרשב"ג הא קמ"ל
בכולהו הלכה כרשב"ג לאפוקי מהא דאמר
מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו
ההוא ינוקא דתבעוהו לדינא קמיה דרב נחמן
לך ראיא א"ל לא חייביה רב נחמן הוה קא בכי
ליה אנן ידעינן במילי דאבוק אמר רב נחמן
במילי דאבוב לא ידע הלא היא איתתא דנפק
ידענא כהאי שטרא דפריע הוה 'הימנא רב
כמאן כרבי דאמר 'אותיות נקנות במסירה א
לחבר אורא דאמר לא הוייה רב נחמן אמר

לֹא.

עין משפט
נר מצוה

צַבִּי א ב ג ד ה מִי פֶּג
מִהֲלִי עֲדוֹת הִלְכָּה ג
סִמְג לֶאֱזוֹן קֵט טוֹשׁ ח מִמ
סִי ל סִינִיף ז:
ק ו מִי פכִּיז מִהֲלִי
סִנְהִדְרִין הִלְכָּה ז סִמְג
לֶאֱזוֹן קֵט:

קא ז ח ט י ב מיי פ"ו
שס הלכה ו ז ח ט י
סמג עשין לא טוש"ע ח"מ
סי' כ סעיף א':
קב ל מ מיי פט"ו מהל'
מלוה הלכה ח סמג
עשין לד טוש"ע ח"מ סי'
נה סעיף א' וס"י נו סעיף
א':

רבינו חננאל

כלים שחורין וזו אומר
ליום לבניו היה זה נכון
ופורקן אברהם אבינו
רמית כלומר מדבריו רב
חסדא תקשי לרבה רבה
אם כסירה ליה רבה חסדא
נדרעמי אסמא אפילו ארז
אומר מנה שחור וזו אומר
מנה לכן מצטרפי ואמרני
מכאן רבן הוישע בן רחשה
הלך לא דייקא כותיותיה
אלא אינהו דאמור רב שמי
בן דאגא אמר ר' שמעון
תא דתעיתו מהלך ביה
שמי אביהו חלל על גבי
(שחור) שמעון כתי' עדים
אחת אומרת מאמניו וזו
אומרת מנה שיש בכלל
מאמניו מנה על מה חתלקו
תא דתעיתו מהלך ביה
שמי אביהו חלל על גבי
(שחור) שמעון כתי' עדים
אחת אומרת מאמניו וזו
אומרת חתלקו אומרי
ובית הלל אומרי
בכלל מאמניו חלל על גבי
זה שמכחישינן לו הנה
עדותן קיימת וקוץ
נחנדינא ואליבית דבית
הלל וזו אומרת ביה וזו
אומרת שמי שכן אוקמי'
אחד אומר מנה ביה וזו
אומרת וזאת אומר רבן
ד' וזו שכן ר' וזו. הנה
עובדא דחיותיה ר' אבהו
לנתבע שלשם ע"פ אלו
הדשים ר' אבהו ביה
חזקיהו גמג' וזו מנה
ביתא דמסחא ר' אבהו
שמעון ר' אלעזר דאמר
שיש בכלל מאמניו.

וכל אם מעידין דין מש
 א' ואמר בחלקה ערות
 וזו מביא דבריוטא ועפילתה
 וא' אומר דבריוטא
 התחתונה הללוהו ור'
 ונברא וציון ר' ערות
 חזקין התנעב שלם: אמר
 מרין ששפיעא לא יתא
 ומה מוכח ויחבירי מחייבין
 ומה אעשה וזה רבו ועל
 ת' לא רכל ורכל [במק]
 ואומר הוה רכל מגלה
 סוד. הלה תלמיד דבפי
 ת' מהו דאחאמרא דבי
 מדרשא כסוד ברו ר'
 שגן ואפקי ר' אמר
 להווא תלמיד מבי
 מדרשא אמר ר' גלי
 דרוא: מחנ' כל זמא
 שפכיא ראה סתור את
 הייזא אמרו לו לא ראה
 שיש חבא מבי ונעל ר'
 עשה לאבא בתוך / יום
 יתור ראה בתוך / יום אנו
 סתור. אמר רשב"ג מה
 יעשה [זה שלא] מצא
 בתוך / ונמצא אמר
 שלשים אמר רבי ר' רב
 הונא תלמיח כרשב"ג
 וזהו תלמיח כחכמים
 אפילו יעבד אמר מאן
 דביה: אמרו לו רבי עדין
 אר ראה ואמר ארן / יום
 יתור ראה אמר רבי רב

הוא דאמר כי האי תנא. משמע הכא דרב יהודה דלמר זמנה שחור וזמנה לנן אין מנטרפין לית ליה דרשב"א ותימא דבזחוקת הבתים (ב"ב 77 דף קא. וס.) גבי עובדא דרב כהנא שקל צידקא וצארהייא משמע בזהיא דרב יהודה אית ליה דרשב"א ואין לומר דרב יהודה בכל ענין קאמר ואפילו בזמנה שחור וזמנה לנן והאי דקאמר רבא מסתברא מילתיה דרב יהודה בזהא אמר כו' רבא טעמא דנפשיה קאמר דא"כ הל"ז והאלהים אמר רב יהודה אפילו זמנה שחור וזמנה לנן כדלשכון צפ"ק דגישין (דף י"א: וסו.) מסתברא מילתיה דרב צפקדון כו' דיש לומר דודאי אית ליה דרשב"א אלא שמאכס בין מנה למתאסל למנה שחור ומנה לנן: **שביט שמאי** אומרים נחלקה עדותו. ואם תאמר כיון דבכח אחת צית שמאי אומרים נחלקה עדותו אם כן צשתי כימי עדים ה"ל נמצא אחד מהן קרוב או פסול ויש לומר דהיינו דווקא כשהפסול ידוע אי נמי כמ"ד תתקיים העדות כשאר לא נמי לא אמרינן נמצא אחד מהם קרוב או פסול אלא צבאו צבת אחת תוך כדי דיבור דלזו חשבי עדות אחת והכא צבאו שני כימי עדים זו אחר זו וע"ל דכי אמר נמצא אחד מהם קרוב או פסול ה"מ כי מסיעי אהדדי אצל הכא דלמחשי אהדדי לא: **חייביה רב נחמן**. לית ליה לרב נחמן הא דלמרינן אין מוקקין לנכסי יתומים אלא"כ ריבית אוכלת זבן דלמר רב נחמן צפקדון שום היתומים (ערכין 77 דף כב.) מריש לא הוה מוקקין לנכסי יתומים כיון דשמענא להא דלמר רב דיתמי דאכלי דלאו דידהו ליזלו בתר שביקיהו מוקקין ומהאי טעמא נמי אע"ג דבעלמא אין מקבלים עדים אלא צפני בעל דין גבי קטן מקבלין אי"נ לא קאמר מוקקין אלא כשיש שטר דמקיימא אית השטר שלא צפני בעל דין וכאן היה שטר:

וכיון

לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים אָמַר לוֹ הַבָּא עֲדִים וְאָמַר אֵין
אָמַר אֵין לִי רֵאיוֹה וְלֵאחֵר זְמַן הִבְיָא רֵאיוֹה וּמִצָּא עֲדִים
רִשְׁבִּינָא מַה יַּעֲשֶׂה זֶה שְׁלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ שִׁישׁ לוֹ עֲדִים
דַּע שִׁישׁ לוֹ רֵאיוֹה וּמִצָּא רֵאיוֹה רֵאיוֹה שְׁמַתְחִיב בְּדִין
וְיַעֲדוּנִי אוֹ שְׁהוֹצִיא רֵאיוֹה מִתַּחַת ^כפּוֹנְדָתוֹ הִרִי זֶה אֵינוֹ
כִּי רַב הוֹנָא הִלְכָּה כְּרִשְׁבִּינָא וְאָמַר רַבָּה בְּרַב רַב הוֹנָא
פְּשִׁימָא כִּיּוֹן דָּאֻמַּר הִלְכָּה כְּרִשְׁבִּינָא מִמִּילָא יִדְעָנָא
הוּא דְתִימָא הֵי מִילִי לְכַתְחִילָה אַבְל דִּיעֲבַד שְׁפִיר דְּמִי
נָא לִיה: אָמַר לוֹ הַבָּא עֲדִים כֹּ' אָמַר רִשְׁבִּינָא כֹּ': אָמַר
יִוְחָנָן הִלְכָּה כְּדַבְרֵי חֲכָמִים וְאָמַר רַבָּה בְּרַב רַב הוֹנָא
כִּיּוֹן כְּרִשְׁבִּינָא פְּשִׁימָא כִּיּוֹן דָּאֻמַּר הִלְכָּה כְּדַבְרֵי חֲכָמִים
הוּא כְּרִשְׁבִּינָא הָא קמ"ל דְּבַהֲהִיא אֵין הִלְכָּה כְּרִשְׁבִּינָא הָא
לֹא פֻקִּי מֵהָא ^כדָּאֻמַּר רַבָּה בְּרַב חֲנָה א"ר יִוְחָנָן כָּל
שְׁנִיתָנּוּ הִלְכָּה כְּמוֹתוֹ חוּץ מִעֵרֵב וְצִידָן וְרֵאיוֹה אַחֲרוֹנָה
דִּינָא קְמִיָּה דְּרַב נַחֲמָן א"ל אֵית לָךְ סְהִידָא א"ל לֹא אֵית
לָךְ נַחֲמָן הוּא כֹּ' וְאִזְלִי שְׁמַעְהוּהִי הֵנָּה אֵינְשֵׁי אֻמְרוּ
אֲבֹךָ אָמַר רַב נַחֲמָן ^כבְּהָא אִפִּילוּ רַבְנָן מוֹדוּ דִּינֻקָּא
הֵיכָא אֵיתִתָּא דְנֶפֶק שְׂטָרָא מִתּוֹתֵי יִידָה אֻמְרָה לִיה
רֵיעַ הוּא ^כהֵימְנָה רַב נַחֲמָן אָמַר לִיה רַבָּא לְרַב נַחֲמָן
נִיּוּת נִקְוָת בְּמִסִּירָה אָמַר לִיה שְׁאֵנִי חֲכָא דָּאִי ^כבְּעִיא
הֵימְנָה רַב נַחֲמָן אָמַר לִיה רַבָּא לְרַב נַחֲמָן וְהָא אֵי בְּעִיא
מַלְתֵּיה

עדים ומצא ראייה אינה כלום. אמר רשב"ג מה יעשה [שלא] היה יודע שיש לו עדים ומצא עכשיו כו'. אמר רבה בר בר חנה הלכה כחכמים ואין הלכה כרשב"ג. בהא מכלל הדלכתא כותיה שבר צעירי ואלפוצי מביי